

Provincie : Noord-Holland
Gemeente : Heemstede

PLAATSELIJKE AANDUIDING

Herfstlaan 1 te Heemstede (afb. 167 t/m 169)

KADASTRALE AANDUIDING

Kad. gem. : Heemstede
Sectie : B
Nummer : 5014, graf Afd I, no. EE. UU.

KADASTRALE TENAAMSTELLING

M.W.R. van Vollenhoven, Lagarca 88, Madrid, Spanje

BESCHRIJVING VAN HET MONUMENT

GRAFKAPEL FAMILIE VAN VOLLENHOVEN, op de Algemene Begraafplaats, welke in 1828 is aangelegd naar ontwerp van J.P. Zocher. Het grafmonument is gebouwd voor 1874 en opgetrokken uit gele, rode en grijze baksteen op een podium bestaande uit natuurstenen platen en bereikbaar via een viertredige trap. Het geheel bestaat uit één bouwlaag onder zinken zadeldak, naar het voorbeeld van een Romeinse tempel, met daaronder, gedeeltelijke ter hoogte van het podium en gedeeltelijk onder het maaiveld, de kelder.

Alle vier de gevels worden op de hoeken begrensd door dubbele Ionische van schijn rustica banden voorziene pilasters, welke visueel doorlopen in de zone van het fries tot aan de tandlijst. In de fries-zone bevinden zich naast elkaar geplaatste decoratieve motieven uitgevoerd in gele baksteen voorstellende een rechthoekig raamwerk.

De voorgevel (west) bezit tussen de dubbele pilasters op de hoeken onder meer een dubbele paneeldeur die omgeven wordt door een boog in gele baksteen, met daartussen op regelmatige afstand vijf grotere stenen, waarvan de middelste, de sluitsteen, voorzien is van een leeuwenkop (mogelijk toegepast als symbool voor de wederopstanding).¹ De boog met de leeuwenkop "steunt" aan beide uiteinden op een console.

In de zone van het fries is het gedeelte tussen de twee binnenste pilasters voorzien van een zandstenen plaat met daarin de inscriptie:

IK BEN DE OPSTANDING EN HET LEVEN

Joh.XI.25.

Het fronton dat, in tegenstelling tot al het andere in kruisverband uitgevoerde metselwerk, metselwerk in vlaams verband bezit, waarbij de drie kleuren op regelmatige wijze zijn verwerkt, bezit in het midden een cartouche voorzien van de inscriptie:

VAN VOLLENHOVEN

Naast het fronton, dat niet de gehele gevelbreedte beslaat, is aan iedere zijde een urn geplaatst welke symbool staat voor vergankelijkheid.²

De zijgevels bezitten onder meer in het midden van de wand een openslaand venster voorzien van een abstract glas-in-lood motief. Deze vensters worden evenals de dubbele paneeldeur door een boog omgeven, hoewel hier in eenvoudige vorm. De kroonlijst is uitgevoerd in fantasie-vorm met meerdere tandlijsten. De achtergevel bezit eenzelfde venster als de zijgevel en is verder op dezelfde manier opgebouwd.

Het podium bestaat uit natuurstenen dekplaten en wordt omgeven door een gietijzren hek.

Het interieur van de parterre wordt gevormd door een voorhal, waarvan de muren met stuc zijn bedekt, en daarachter de eigenlijke kapel, geplaatst op een vrijwel vierkante plattegrond en bereikbaar via een wit-geschilderde dubbele houten paneeldeur. De vier wanden van de hoofdruimte zijn eveneens met stuc bedekt, aan de onderzijde voorzien van een marmeren plint, met daarboven drie lagen groeven ter imitatie van zandstenen blokken. Dit alles wordt afgedekt door een houten profiellijst, ter hoogte van de onderzijde van de drie rondboogvensters, welke door een soortgelijke lijst omgeven worden en aan de bovenzijde met een cartouche bekroond. Alle wanden bezitten ter weerszijden van de deur en van elk raam een rand van acanthus-bladeren in stucco. Deze rand vormt hetzij een rechthoek, hetzij een vierkant. Bij het merendeel hiervan zijn de hoekpunten naar binnen gelegen; op deze plaatsen zijn rozetten aangebracht. Binnen drie van deze omljstingen bevindt zich een marmeren plaat, welke in de hoeken versierd is en verder een inscriptie draagt. Aan de zuidzijde van de deur luidt deze:

WILLEM CORNELIS
VAN VOLLENHOVEN,
GEB. 1 MAART 1808,
OVERL. 11 JUNI 1874.
WANT ALZOO LIEF HEEFT
GOD DE WERELD GEHAD, DAT
HIJ ZIJNEN EENIG GEBOREN
ZOON GEGEVEN HEEFT, OPDAT
EEN IEGELIJK, DIE IN HEM GE-
LOOFD, NIET VERDERVE, MAAR
HET EEUWIGE LEVEN HEBBE.
JOH. III:16.

Aan de noordzijde van deur luidt de inscriptie:

MAURITS
VAN VOLLENHOVEN,
GEBOREN TE AMSTERDAM
DEN 4DEN OCTOBER 1860,
OVERLEDEN TE DRIEBERGEN
DEN 27STEN MEI 1885.
GEDENK, HEERE! UWER BARM
HARTIGHEDEN EN UWER
GOEDERTIERENHEDEN, WANT.
DIE ZIJN VAN EEUWIGHEID.
PS. XXV, 6.

Aan de noordzijde van het venster in de achtergevel luidt de inscriptie:

JONKVROUWE
MARIA LOUISA JACOBA
CECILIA VAN DE POLL
WEDUWE MAURITS
VAN VOLLENHOVEN
GEBOREN TE HAARLEM
DEN 13DEN JUNI 1858
OVERLEDEN TE BADEN (ZW.)
DEN 12DEN FEBRUARI 1928

DEZE HEEFT GEDAAN, WAARTOE
ZIJ BIJ MACHTE WAS.
MARCUS 14

De vier wanden worden bekroond door een stucco kroonlijst en overdekt door een houten cassettenplafond. De vloer bestaat uit marmeren platen, waarvan er één in het midden voorzien is van vier koperen ringen, zodat deze opgetild kan worden, waarna het mogelijk wordt een grafkist door de opening in de kelder neer te laten. De kelder is bereikbaar via een trap aan de zuid-oostkant; deze wordt omgeven door een hekwerk in gietijzer voorzien van beslag. In de kelder, waar zich momenteel de drie grafkisten van de in de parterre vernoemde personen staan, zijn de wanden bekleed met tegels voorzien van een eenvoudig abstract motief. Aan de west-, noord- en oostzijde is een kandelaar bevestigd, waarin een kaars geplaatst kan worden.

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING VAN HET MONUMENT

De grafkapel is van architectuur- en kunsthistorische betekenis als gaaf en zeldzaam geworden voorbeeld van een in het derde kwart van de 19de eeuw gebouwd grafmonument in neo-classicistische baksteenarchitectuur.

De kapel is tevens van betekenis vanwege de situering in een door J.D. Zocher landschappelijk aangelegde begraafplaats.

De grafkapel is van sociaal-historisch belang als element uit de geschiedenis van de dodenzorg in Noord-Holland.

Tot het hierboven vermelde monument behoort al hetgeen door bestemming of anderszins rechtens onroerend is.

1. James Hall, Subjects & symbols in art (New York 1979)
2. De dood verbloemen?; begraven en cremieren in Amsterdam; gedenktekens spreken
Tentoonstellingscatalogus Nieuwe Kerk Amsterdam 1982, uitgave
prof. dr. G. van der Leeuw Stichting.

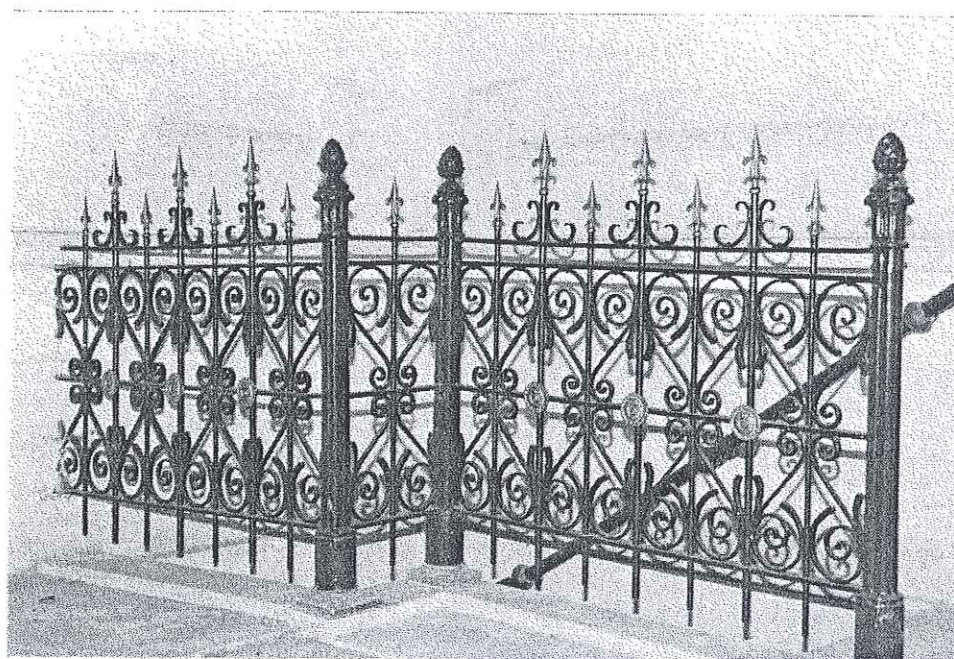
HEEMSTEDE, Algemene Begraafplaats

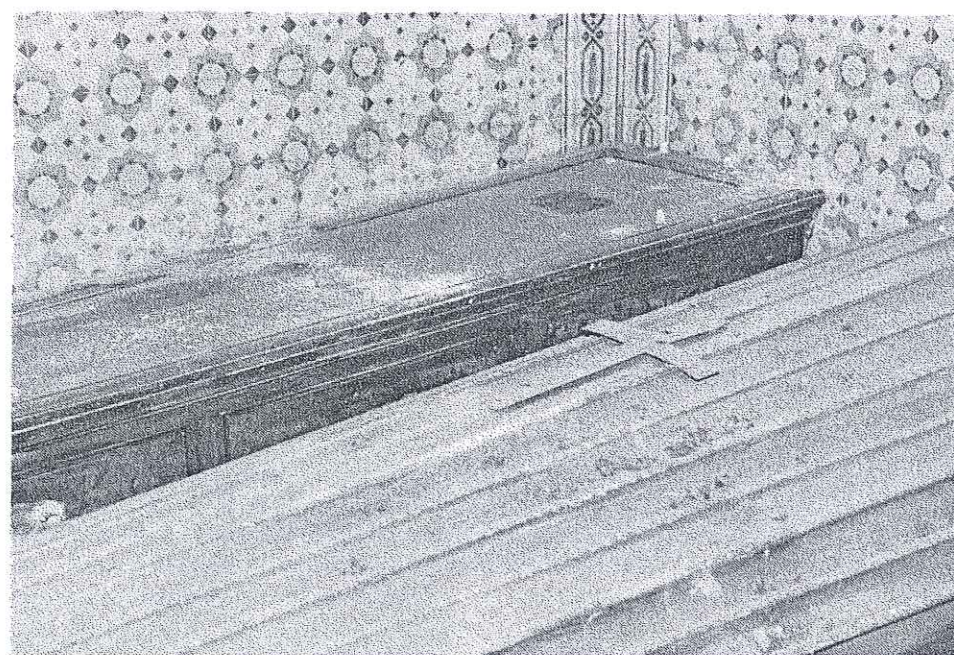
167. Van Vollenhoven 1874

HEEMSTEDÉ, Algemene Begraafplaats

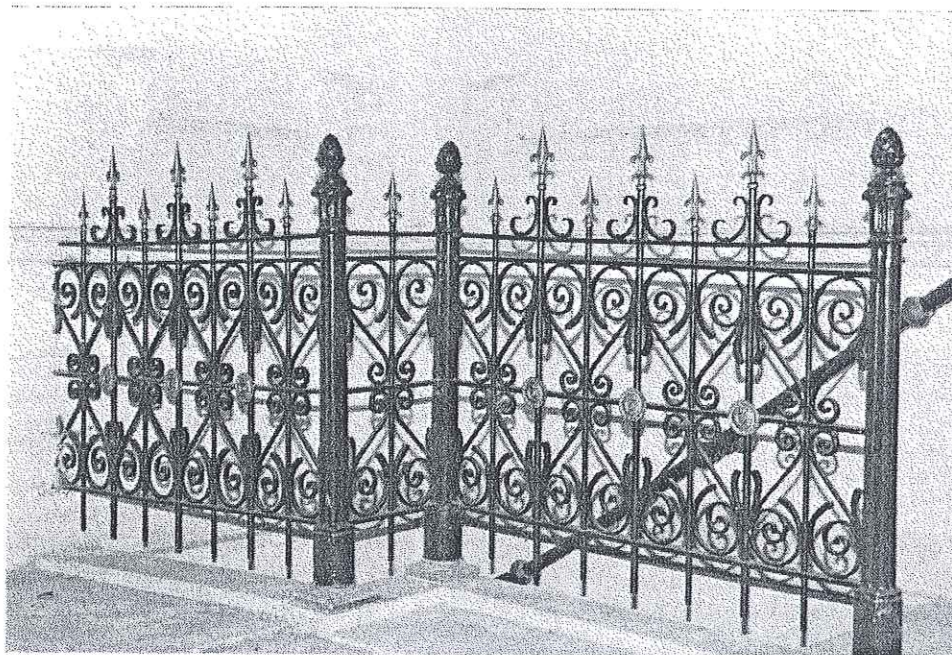

168. Van Vollenhoven 1874

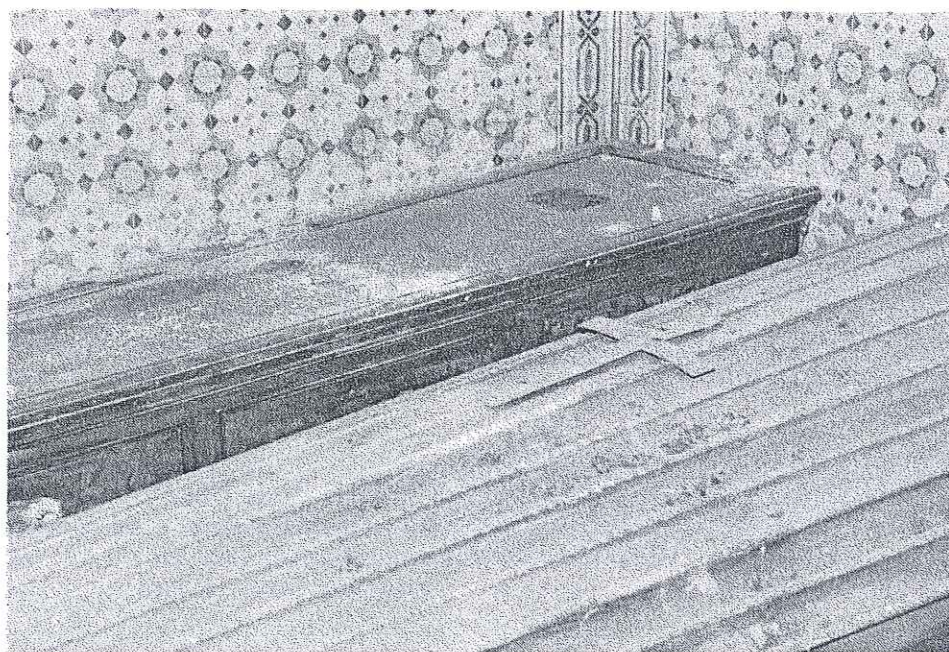

HEEMSTEDE, Algemene Begraafplaats

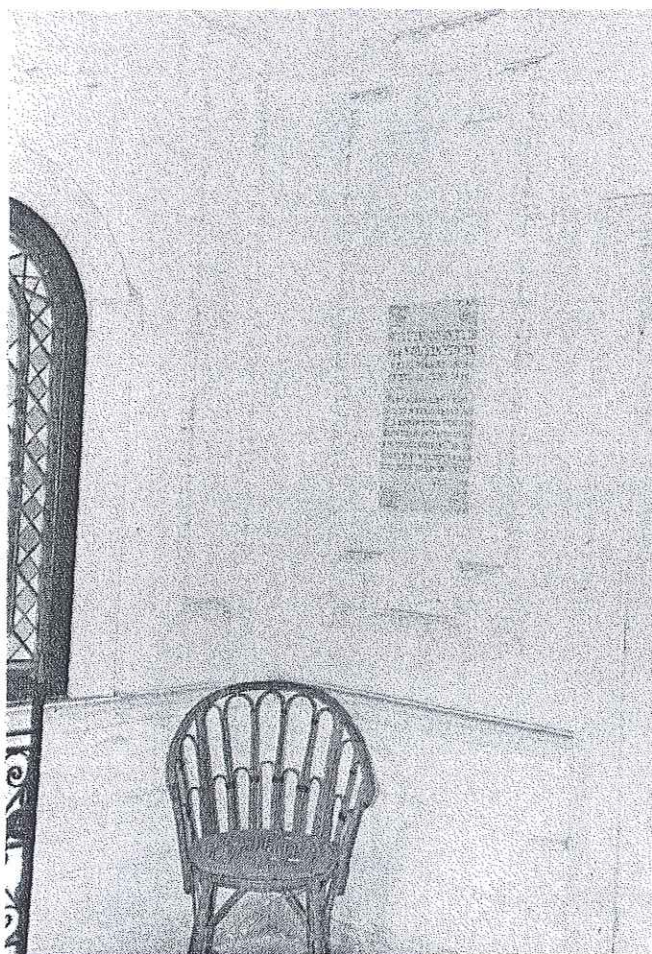

168. Van Vollenhoven 1874

HEEMSTEDÉ, Algemene Begraafplaats

WILLEM CORNELIS
VAN VOLLENHOVEN,
GEB. 1 MAART 1808,
OVERL. 11 JUNI 1874.

WANT ALZOO LIEF HEEFT
GOD DE WERELD GEHAD, DAT
HIJ ZIJNEN EENIG GEBOREN
ZOON GEGEVEN HEEFT, OPDAT
EEN IEGELIK, DIE IN HEM GE
LOOFT, NIET VERDERVE, MAAR
HET EEUWIGE LEVEN HEBBE.

JOH. III: 16.

169. Van Vollenhoven 1874

